1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра документознавства і музейної справи

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної і навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гавриляк С. В. _____
Протокол № 2 **від** 17. 10. 201 7 **р.**

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки магістра

спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

освітньої програми «Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління»

Луцьк – 2018

2

Програма навчальної дисципліни «СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» підготовки магістра, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», за освітньою програмою «Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління».

"18" вересня 2018 р. – 17 с.

Розробники: Надольська В. В., доцент кафедри документознавства і музейної справи, к.і.н., доцент.

Рецензент: Карліна О. М., доцент кафедри всесвітньої історії, к.і.н., доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри документознавства і музейної справи

протокол № 2 від 18 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (Бондаренко Г. В.).

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № 2 від 25.09. 2018 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету _____ (Шваб А. Г.).

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Надольська В. В., 2018

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, напрям спеціальність, освітня програма, освітній ступінь</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Галузь знань
02 «Культура і мистецтво»</td><td>Нормативна</td></tr>
<tr><td>Кількість годин/кредитів
150/5</td><td rowspan="4">Спеціальність
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»</td><td>Рік підготовки 6
Семестр 11-ий</td></tr>
<tr><td rowspan="5">ІНДЗ: є</td><td>Лекції 26 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінари) 30 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Освітня програма «Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління»</td><td>Лабораторні ____ год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота 86 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Освітній ступінь
магістр</td><td>Консультації 8 год.</td></tr>
<tr><td>Форма контролю: екзамен</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, напрям спеціальність, освітня програма, освітній ступінь</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Заочна форма навчання</td><td>Галузь знань
02 «Культура і мистецтво»</td><td>Нормативна</td></tr>
<tr><td>Кількість годин/кредитів
150/5</td><td rowspan="4">Спеціальність
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»</td><td>Рік підготовки 6-й
Семестр 13-ий</td></tr>
<tr><td rowspan="5">ІНДЗ: є</td><td>Лекції 14 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінари) 14 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Освітня програма «Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління»</td><td>Лабораторні ____ год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота 104 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Освітній ступінь
магістр</td><td>Консультації 16 год.</td></tr>
<tr><td>Форма контролю: екзамен</td></tr>
</table>

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Сучасні напрями та методи наукових досліджень» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», освітньою програмою «Інформаційна аналітика та

адміністрування систем управління» і спрямована на: ознайомлення студентів з актуальними принципами, напрями і методами наукової діяльності; методами планування, організації і керування науковою творчістю та роботою наукових колективів; підходами до конкурсного відбору наукових проектів; сучасними теоретичними та експериментальними методами пошуку нових рішень; правами і обов'язками вчених як суб'єктів прав інтелектуальної власності; на вивчення теоретичних і практичних основ для результативного та кваліфікованого самостійного виконання наукових досліджень з питань теорії і практики інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Мета навчальної дисципліни: підготовка майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи до використання отриманих знань та умінь у майбутній професійній діяльності; розвиток критичного осмислення наукових знань; формування навичок здійснення самостійної (індивідуальної, парної, групової) дослідницької діяльності; розвиток мотивації студентів до професійного вдосконалення в напрямі самостійного опрацювання нових наукових досліджень; стимулювання студентів до наукового пошуку; розвиток практичних вмінь і навичок розв'язання наукових проблем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасні напрями та методи наукових досліджень» є: створення чітких та системних уявлень про наукове пізнання і науково-дослідну діяльність та їх розвиток в сучасних умовах; формування у студентів уявлення про особливості стилю наукового викладу та основні форми наукових праць; оволодіння навичками оформлення наукових досліджень у вигляді рефератів, анотацій, тез, наукових статей, наукових доповідей; ознайомлення з правилами цитування, оформлення бібліографічних посилань; оволодіння навичками відбору та аналізу наукових джерел; формулювання мети, завдань та актуальності наукового дослідження; правильний вибір і використання наукових методів дослідження; наукове обґрунтування результатів дослідження.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти повинні оволодіти наступними компетенціями:

– знати основні етапи розвитку науки, систему організації та нормативно-правову базу наукової творчості в Україні;

– порівнювати рівень розвитку і основні напрями наукових досліджень у різних країнах світу;

– визначати цілі і методи інноваційної діяльності;

– виявляти навички пошуку та обробки інформаційних джерел для виконання конкретних дослідницьких завдань;

– знати критерії оцінки наукової продукції, індекс цитування і науковий рейтинг;

– складати програму наукового дослідження і визначати її основні етапи; планувати і виконувати наукове дослідження;

– інтерпретувати результати дослідження та формулювати висновки і перспективи подальших досліджень;

– правильно оформлювати результати наукових досліджень та оприлюднювати їх на конференціях, наукових семінарах та ін.

– користуватися місцями і способами наукових комунікацій у сучасних масово-інформаційних процесах.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Наука як продуктивна сила суспільства.

Тема 1. Історія науки і техніки.

Основні періоди розвитку науки і техніки Знання і технологічні можливості доцивілізаційного розвитку людства. Рівень технічного і технологічного розвитку в стародавніх цивілізаціях. Наукова і технічна культура античності. Науково-технічні знання середньовічної Європи епохи Відродження і Нового часу. Наукова революція: етапи, структура, герої, результати. Механічна картина світу і класична наука. Електродинамічна картина світу. Становлення «некласичної науки». Постнекласична наука. Особливості науки і техніки доби глобалізації. Концепція парадигм та наукових революцій Т. Куна. Внесок українських вчених у розвиток науки.

Тема 2. Наука та суспільство в культурно-історичному контексті.

Взаємозв’язок між наукою та суспільством. Суспільство як матеріальна система. Необхідність ресурсів та технологій для розвитку суспільства. Технологічні революції за час існування людини: неолітична революція, урбаністична революція, індустріальна революція. Технології як донаукові форми знання. Відмінність технологій від науки. Практичний характер технологій та теоретичний характер науки. Знання у сучасній інформаційній цивілізації. Значення гуманітарної експертизи знання за сучасної доби розвитку науки.

Тема 3. Наука як специфічна сфера людської діяльності.

Наука як соціальний інститут. Сутність науки і наукової діяльності. Специфіка наукової діяльності. Поняття знання та його функції. Форма акумуляції наукового знання. Істина та її критерії. Пізнання як єдність чуттєвого, раціонального, інтуїтивного і морального моментів. Поняття і особливості наукового пізнання. Суб’єкт і об’єкт наукового пізнання. Основні категорії науки. Наукова ідея. Гіпотеза. Закон. Теорія. Наукова концепція. Парадигма.

Методологія. Взаємозв'язок науки і практики. Наукознавство та його основні розділи. Типологія наук та класифікація наукових дисциплін. Наукове дослідження як форма розвитку науки. Загальна схема наукових досліджень. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.

Тема 4. Методичні засади визначення рівня розвитку науки в різних країнах світу.

Рівні розвитку науки в окремих країнах світу та чинники, які їх визначають. Відмінності в особливостях планування, організації й управлінні науковою діяльністю, структурі та якості наукового потенціалу, специфіці досліджень. Характеристика науково-технічної галузі держави, об'єктивна оцінка місця країни у світовій науковій системі. Наука як система, яка характеризується кількісними показниками. Ресурсні показники, що відображають витрати матеріальних ресурсів, часу, кадрове забезпечення. Показники, що оцінюють основний «вихід» наукових досліджень – виробництво нового наукового знання (фундаментального і прикладного) та дозволяють визначити отриманий внесок у науку, рівень «збільшення» нового знання в певній науково-технічній галузі. Рівень розвитку і основні напрями наукових досліджень у різних країнах світу. Провідні держави світу (США, Японія, ФРН, Франція, Великобританія) як головні виробниками наукових знань і відкриттів.

Тема 5. Цілі і методи інноваційної діяльності. Інноваційні закони. Сутність і зміст поняття «інновація». Види інновацій. Місце і роль інновацій в процесі розвитку. Цілі і методи інноваційної діяльності, інноваційні закони. Інноваційний процес, його фази, критерії інновацій, характер інноваційного процесу. Організація інноваційної діяльності. Оцінка ефективності інновацій. Пошук, систематизація, аналіз та розробка інноваційних технологій, проектів і рішень. Обґрунтування необхідності їх впровадження. Управління інноваційними проектами. Ризики в інноваційній діяльності. Надійність і діагностика в управлінні інноваціями. Державна інноваційна політика.

Тема 6. Організаційні основи наукових досліджень в Україні.

Система державної організації наукових досліджень. Національна академія наук України. Організація наукових досліджень в навчальних установах. Академічні і прикладні наукові дослідження. Наукові кадри і їх підготовка. Науковий колектив. Етичні норми і цінності науки. Науково-дослідна робота студентів. Перелік спеціальностей, за якими проводяться наукові дослідження. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні. Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень в сфері соціальної комунікації. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері.

Тема 7. Правові засади науково-дослідної роботи.

Нормативно-правові акти з питань науково-дослідної діяльності. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Закон України «Про наукову і науково-технічну

експертизу». Правові основи функціонування наукових установ. Правовий статус суб'єктів наукової діяльності. Інтелектуальна власність та її гарантії. Право на відкриття і винахід. Регулювання та управління в сфері наукової діяльності (повноваження Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Президента України, МОН України).

Тема 8. Наукова комунікація в науковій діяльності.

Наукова інформація як матеріал для творчої діяльності в науці. Основні елементи процесу наукової комунікації. Форми та види наукової комунікації. Візуальне, вербальне спілкування. Телефонна розмова. Листування. Форум в Інтернеті. Роль особистої інформаційної бази дослідника.

Тема 9. Психологічно-інтелектуальне підґрунтя наукових досліджень.

Творчість як основа наукової діяльності. Поняття творчості. Творчий підхід. Мислення. Психологія наукової роботи. Суб'єкт наукових досліджень. Самоорганізація в науковій роботі. Основні якості творчої особистості в розумовій праці. Типи характеру дослідників. Тип темпераменту і риси дослідника. Кількісна і якісна типологія дослідників. Інтелект, його різновиди, можливості підвищення його ефективності. Роль відкритого і закритого інтелекту в науковій діяльності. Проблеми вимірювання інтелекту (IQ). Робоче місце. Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності.

Змістовий модуль 2. Методологія, методика, зміст і форми науково-дослідної роботи.

Тема 10. Методологія наукового дослідження.

Поняття методології. Загальнофілософські питання наукової методології та методів наукового пізнання. Функції методології. Наукова методологія та її роль у пізнанні суспільних явищ. Взаємозв'язок предмета і методу наукового дослідження. Структура методології наукових досліджень. Основні філософські підходи до вивчення суспільних явищ. Методологічні принципи історизму, всебічності і комплексності. Термінологічний аналіз та метод операціоналізації понять. Системний підхід. Структурно-функціональний підхід. Системно-діяльнісний підхід. Синергетичний підхід. Інформаційний підхід. Культурологічний підхід. Конкретнонаукова методологія. Міждисциплінарна методологія. Плюралізм методологій. Методологія документознавчої науки і методологія документознавчої практики: їх співвідношення. Необхідність методологічної підготовки спеціалістів у галузі інформаційної, бібліотечної, архівної справи.

Тема 11. Методика наукової творчості.

Поняття методу. Методика. Класифікація методів дослідження. Загальні й спеціальні методи. Спостереження. Порівняння. Вимірювання. Експеримент. Опитування. Метод

експертних оцінок. Кореляційний аналіз. Факторний аналіз. Метод імплікаційних шкал. Контент-аналіз. Абстрагування. Метод аналізу і синтезу. Емпіричний аналіз. Індукція й дедукція. Формалізація. Логіка досліджень. Закони логіки. Аргументування. Спростування. Методи емпіричного дослідження. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень. Методи теоретичних досліджень.

Тема 12. Інформаційна база наукових досліджень.

Роль і функції інформації в наукових дослідженнях. Поняття та класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Поняття інформаційного ресурсу. Поняття "інформаційний пошук" та його етапи. Наукові факти та їх роль у науковому дослідженні. Структура та призначення наукових документів. Класифікація наукових документів та їх використання у науково-дослідному процесі. Наукові видання та їх класифікація. Науково-технічна патентна інформація. Пошук інформації в мережі Інтернет. Бази даних. Формування інформаційної бази дослідження.

Тема 13. Зібрання, обробка та аналіз матеріалів дослідження.

Організація роботи з емпіричними та науково-теоретичними даними. Пошук джерельної бази дослідження. Специфіка джерел досліджень у галузі інформаційної, бібліотечної, архівної справи. Система джерел наукової інформації: бібліотечні фонди, архівні фонди. Організація роботи з науковими джерелами.

Відбір джерельної бази наукового дослідження. Робота з періодичними виданнями. Складання власної картотеки наукових джерел. Робота з друкованими джерелами. Електронні засоби пошуку інформації. Вивчення змісту і структури джерел, визначення і відбір інформації. Форми та види запису: конспект, тези, план, цитування, термінологічний словник. Основні правила посилання і цитування. Облік, оформлення, систематизація та класифікація відібраного матеріалу.

Вибір об'єкта обстеження та визначення системи показників, що підлягають збору в процесі спостереження. Організація збору і документальне оформлення інформації. Порядок обробки інформації. Проведення аналітичної роботи в науково-дослідному процесі. АСУ обробки інформації на ЕОМ та застосування їх у наукових дослідженнях.

Тема 14. Зміст і етапи науково-дослідної роботи.

Процес наукового дослідження та його характеристика. Організація і послідовність проведення наукових досліджень. Постановка і формулювання наукової проблеми. Наукова проблема та обґрунтування теми дослідження. Критерії вибору теми наукового дослідження, порядок її конкретизації і затвердження. Висунення і обґрунтування наукової гіпотези. Сутність наукової теорії. Формування пропозицій.

Особливості емпіричного та теоретичного рівнів наукового дослідження. Бібліотека – інтелектуальний центр наукових досліджень. Бібліографічний пошук у каталогах і картотеках: систематичний каталог, алфавітно-предметний покажчик, алфавітний каталог, предметний каталог. Структура і організація наукової бібліографії. Дослідна і завершальна стадії науково-дослідного процесу.

Тема 15. Оформлення та впровадження результатів наукового дослідження.

Форми наукових праць: доповідь, реферат, тези доповідей, наукові статті, монографії, дисертації. Випускна кваліфікаційна (бакалаврська, магістерська, дипломна) робота. Анотація. Рецензія.

Загальні вимоги щодо написання наукового твору. Етапи підготовки наукового твору: визначення структури і складання плану, відбір джерельної бази, викладення змісту, редагування. Структура наукового твору: зміст, заголовок, анотація, передмова (вступ), основний текст, післямова (висновки), список використаних джерел, додатки та їх зміст. Особливості написання наукових статей та монографій. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу. Техніка написання тексту. Формулювання задуму. Опрацювання рукопису. Перевірка правильності оформлення рукопису. Важливість грамотності тексту і літературна правка.

Процес впровадження НДР і його етапи. Ефективність наукових досліджень. Основні види ефективності наукових досліджень. Економічний ефект від впровадження науково-дослідних розробок. Ефективність результатів наукових досліджень, їх критерії та оцінка.

Тема 16. Дисертаційне дослідження.

Дисертація як форма атестації наукових і науково_педагогічних кадрів. Поняття «дисертабельності». Основні вимоги щодо структури, змісту та оформлення дисертацій. Послідовність підготовки, експертизи та захисту дисертацій. Апробація результатів дослідження. Автореферат дисертації. Спеціалізовані вчені ради по захисту дисертацій. Підготовка та прилюдний захист дисертацій. Оформлення і подання дисертації та матеріалів захисту до МОН України.

Структура навчальної дисципліни *(денна форма навчання)*

Назви змістових модулів і тем	**Усього**	**Лек.**	**Практ. (семін.)**	**Конс.**	**Сам. роб.**	**Консультації**
1	2	3	4	6	7	8
Змістовий модуль 1. Наука як продуктивна сила суспільства						
Тема 1. Історія науки і техніки	7		2		5	
Тема 2. Наука та суспільство в культурно-історичному контексті	8	2			6	
Тема 3. Наука як специфічна сфера людської діяльності	9	2	2		5	

Тема 4. Методичні засади визначення рівня розвитку науки в різних країнах світу	12	2	2		6	2
Тема 5. Цілі і методи інноваційної діяльності. Інноваційні закони	10	2	2		6	
Тема 6. Організаційні основи наукових досліджень в Україні	12	2	2		6	2
Тема 7. Правові засади науково-дослідної роботи	6		2		4	
Тема 8. Наукова комунікація в науковій діяльності	8	2	2		4	
Тема 9. Психологічно-інтелектуальне підґрунтя наукових досліджень	8	2	2		4	
Разом за змістовим модулем 1	80	14	16		46	4
Змістовий модуль 2. Методологія, методика, зміст і форми науково-дослідної роботи						
Тема 10. Методологія наукового дослідження	9	2	2		5	
Тема 11. Методика наукової творчості	9	2	2		5	
Тема 12. Інформаційна база наукових досліджень	10	2	2		6	
Тема 13. Зібрання, обробка та аналіз матеріалів дослідження	10	2	2		6	
Тема 14. Зміст і етапи науково-дослідної роботи	12	2	2		6	2
Тема 15. Оформлення та впровадження результатів наукового дослідження	10	2	2		6	
Тема 16. Дисертаційне дослідження	10		2		6	2
Разом за змістовим модулем 2	70	12	14		40	4
Усього годин	150	26	30		86	8

Структура навчальної дисципліни *(заочна форма навчання)*

Назви змістових модулів і тем	**Усього**	**Лек.**	**Практ. (семін.)**	**Конс.**	**Сам. роб.**	**Консуль-тації**
1	2	3	4	6	7	8
Змістовий модуль 1. Наука як продуктивна сила суспільства						
Тема 1. Історія науки і техніки	11		2		7	2
Тема 2. Наука та суспільство в культурно-історичному контексті	8				6	2
Тема 3. Наука як специфічна сфера людської діяльності	8		2		6	
Тема 4. Методичні засади визначення рівня розвитку науки в різних країнах світу	12	2			8	2
Тема 5. Цілі і методи інноваційної діяльності. Інноваційні закони	11		2		7	2
Тема 6. Організаційні основи наукових досліджень в Україні	11		2		7	2
Тема 7. Правові засади науково-дослідної роботи	8	2			6	
Тема 8. Наукова комунікація в науковій	8	2			6	

діяльності						
Тема 9. Психологічно-інтелектуальне підґрунтя наукових досліджень	8	2			6	
Разом за змістовим модулем 1	85	8	8		59	10
Змістовий модуль 2. Методологія, методика, зміст і форми науково-дослідної роботи						
Тема 10. Методологія наукового дослідження	11	2			7	2
Тема 11. Методика наукової творчості	8		2		6	
Тема 12. Інформаційна база наукових досліджень	11		2		7	2
Тема 13. Зібрання, обробка та аналіз матеріалів дослідження	8	2			6	
Тема 14. Зміст і етапи науково-дослідної роботи	10	2			6	2
Тема 15. Оформлення та впровадження результатів наукового дослідження	9		2		7	
Тема 16. Дисертаційне дослідження	8				6	2
Разом за змістовим модулем 2	65	6	6		45	8
Усього годин	150	14	14		104	18

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Питання	Кількість годин
1	Історія науки і техніки	5
2	Наука та суспільство в культурно-історичному контексті	6
3	Наука як специфічна сфера людської діяльності	5
4	Методичні засади визначення рівня розвитку науки в різних країнах світу	6
5	Цілі і методи інноваційної діяльності. Інноваційні закони	6
6	Організаційні основи наукових досліджень в Україні	6
7	Правові засади науково-дослідної роботи	4
8	Наукова комунікація в науковій діяльності	4
9	Психологічно-інтелектуальне підґрунтя наукових досліджень	4
10	Методологія наукового дослідження	5
11	Методика наукової творчості	5
12	Інформаційна база наукових досліджень	6
13	Зібрання, обробка та аналіз матеріалів дослідження	6
14	Зміст і етапи науково-дослідної роботи	6
15	Оформлення та впровадження результатів наукового дослідження	6
16	Дисертаційне дослідження	6
	Разом	86

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

1. Написати тези доповіді (одна сторінка тексту, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: ліве – 3 см, верхнє – 2 см, праве – 1,5 см, нижнє – 2 см) на тему: «Інформатизація архівної галузі в незалежній Україні». Максимальна оцінка – 10 балів.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 30 балів);
2. Виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль (максимум 10 балів);
3. Модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Поточний контроль (мах = 40 балів)			**Модульний контроль (мах = 60 балів)**		**Загальна кількість балів**
Модуль 1		**Модуль 2**	**Модуль 3**		
Змістовий модуль 1	**Змістовий модуль 2**	**ІНДЗ**	**МКР 1**	**МКР 2**	
15 **12 балів** – підготовка і робота на семінарських заняттях (за результатами відповідей обраховується середньоарифметичний бал (додаються всі отримані оцінки, отримане число ділиться на кількість відповідей). **3 бали** за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, рефератами, рецензування відповідей і т. д.).	**15** **12 балів** – підготовка і робота на семінарських заняттях (за результатами відповідей обраховується середньоарифметичний бал (додаються всі отримані оцінки, отримане число ділиться на кількість відповідей). **3 бали** за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, рефератами, рецензування відповідей і т. д.).	**10**	**30**	**30**	**100**

Оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях за 12 бальною шкалою:

1–3 бали – незадовільна відповідь з конспектом або ксерокопіями;

4–6 балів – неповна відповідь на поставлене питання з конспектом без самостійного володіння матеріалом;

7–9 балів – повна відповідь, студент лише частково користується конспектом;

10–12 балів – самостійна, повна відповідь без використання конспекту, виявлене вміння аналізувати, порівнювати матеріал, робити висновки та узагальнення.

Формою проведення МКР є письмове тестування.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 –74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адлер Ю. П., Маркова Е. В., Грановский Ю. В. Планирование эксперимента при поиске оптимальных условий. – М.: Наука, 1976.
2. Аканов Б. А., Кармазин Н. А. Основы научных исследований. – Алма-Ата, 1989.
3. Альтшуллер Г. С. Творчество как точная наука. – М.: Сов. радио, 1979
4. Андреев В. Д. Основы научных исследований. – М., 1990.
5. Артемчик Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи. – К., 2000.
6. Бажинов В. А. Наука как самопознающая система. – К., 1991.
7. Барсков А. Г. Научный метод познания: возможности и иллюзии. – М., 1994.
8. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования. – К., 2002.
9. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002.
10. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закладів. – К.: Вища шк., 1997.
11. Бреннан Р. Словарь научной грамотности / Пер. с англ. Б. А. Борисова. – М.: Мир, 1997.
12. Бургин М. С., Кузнецов В. И. Введение в современную точную методологию науки. Структуры систем знания. – М., 1994.
13. Вернадский В. И. Научная мысль как планетное явление // В. И. Вернадський. Размышления натуралиста: В 2 кн. – М., 1987. – Кн. 2.
14. Вернадський В. Про науковий світогляд / Пер. з рос. М. Кратка. – К., 1996.
15. Ворбьев В. В., Оболенский М. А. Основы научных исследований: Курс лекций. Ч. 1. – Х.: ХГУ, 1993. – 170 с.
16. Гайденко П. П. Эволюция понятия науки. Становление и развитие первых научных программ. – М.: Наука, 1980.

17. Герасимов И. Г. Структура научного исследования. – М., 1992.
18. Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисейко В. О. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. – К. : Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2001.
19. Добров Г. М. Наука о науке / Отв. ред. Н. В. Новиков. – 3-е изд., доп. и перераб. – К.: Наук. думка, 1998.
20. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Національний стандарт України. – К., 2015. – 16 с.
21. Дудченко А. А. и др. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А. А. Дудченко. – К.: О_во "Знання", КОО, 2000.
22. Зербіно Д. Д. Наукова школа: лідер і учні (нова концепція). – Л.: Євросвіт, 2001.
23. Ильин В. В. Теория познания. – М., 1994.
24. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / М-во освіти і науки України: під наук.ред. В. О. Дроздова. – К.: Професіонал, 2007.
25. Коршунов А. М. Познание и деятельность. – М., 1994.
26. Кочергин А. Н. Научное познание: формы, методы, подходы. – М., 1991.
27. Крейг А., Росни К. Наука: Энцыкл. / пер. с англ. – М.: Росмэн, 1999.
28. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник для студентів внз. – К.: Кондор, 2006.
29. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А. А.Лудченко. – К.: О-во «Знання», КОО, 2000.
30. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб. / Державний комітет статистики України. – К.: Держстандарт України, 2002.
31. Никифоров А. Л. Научный факт и научная теория: Творческая природа научного познания. – М., 1984.
32. Основы научных исследований: Учебник для техн. вузов / Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989.
33. Перегудов Ф. И., Тарасенко Ф. П. Введение в системный анализ. – М.: Высшая школа, 1983.
34. Пилюшенко В. Л., Шкрабак И. В. Методология и организация научного исследования : Учебное пособие. – Донецк, ДонГАУ, 2001.
35. Пілюшенко В. Л. та ін. Наукове дослідження: Організація, методологія, інформ. забезпечення: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Лібра, 2004.
36. Рижко В. А. Концепція як форма наукового пізнання. – К., 1995.
37. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2007.
38. Рузавин Г. И. Методология научного исследования: Учеб. пособие. – М.: ЮНИТИ, 1999.

39. Самоорганизация и наука: опыт философского осмысления. – М., 1994.
40. Спинін М. О. Сутність і структура наукової теорії. – К., 1992.
41. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: Підручник.–К.: Знання, 2007.
42. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підруч. для науковця. – К.: Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2006.
43. Тосака Дзюн. Теория науки. – М.: Наука, 1983.
44. Философия и методология науки / Под ред. В. И. Купцова. – М., 1996.
45. Фурман А. В. Ідея професійного методологування: монографія. – Ялта-Тернопіль: Економічна думка, 2008.
46. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2003. – 240 с.
47. Шварц Г. Выборочный метод. – М.: Статистика, 1978.
48. Шеннон Р. Имитационное моделирование систем – искусство и наука. – М.: Мир, 1978.
49. Яковлев В. А. Диалектика творческого процесса в науке. – М., 1989.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Основні періоди розвитку науки і техніки
2. Наукова революція: етапи, структура, герої, результати.
3. Особливості науки і техніки доби глобалізації.
4. Взаємозв’язок між наукою та суспільством.
5. Специфіка наукової діяльності.
6. Поняття і особливості наукового пізнання.

2. Співвідношення наукового та повсякденного пізнання.
3. Суб’єкт і об’єкт наукового пізнання.
4. Основні категорії науки.
5. Наукознавство та його основні розділи.
6. Типологія наук та класифікація наукових дисциплін.
7. Рівень розвитку і основні напрями наукових досліджень у різних країнах світу.
8. Цілі і методи інноваційної діяльності, інноваційні закони.
9. Нормативно-правові акти з питань наукової діяльності.
10. Організація наукових досліджень в наукових та навчальних установах.
11. Соціально-правовий статус наукових працівників.
12. Інтелектуальна власність та її гарантії.
13. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері.

14. Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
15. Перелік спеціальностей, за якими проводяться наукові дослідження.
16. Організація і послідовність проведення наукових досліджень.
17. Сутність наукової теорії.
18. Співвідношення теорії і філософії права.
19. Вибір наукової проблеми дослідження.
20. Висунення наукової гіпотези та її обґрунтування.
21. Об’єкт і предмет дослідження.
22. Актуальність дослідження, його мета і завдання.
23. Структура наукового дослідження.
24. Емпірична база наукового дослідження.
25. Теоретична база наукового дослідження.
26. Організація пошуку джерельної бази дослідження.
27. Організація роботи з науковими джерелами в бібліотеках та архівних фондах.
28. Складання картотеки наукових джерел.
29. Робота з друкованими джерелами.
30. Правила посилань і цитувань.
31. Аналіз наукового дослідження з вибраної теми.
32. Визначення наукової та практичної значущості отриманих результатів дослідження.
33. Поняття наукової методології та методів наукового пізнання.
34. Співвідношення методології та наукової теорії.
35. Методологія науки та її роль у пізнанні суспільних явищ.
36. Взаємозв’язок предмета і методу наукового дослідження.
37. Методологія досліджень у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.
38. Основні філософські підходи до процесу пізнання.
39. Методологічний принцип історизму.
40. Методологічний принцип всебічності.
41. Методологічний принцип комплексності.
42. Аналіз і синтез.
43. Індукція і дедукція.
44. Загальнонаукові методи.
45. Частково-наукові методи.
46. Спеціально-наукові методи.
47. Спеціальні методи.

48. Методологія науки і методологія практики: їх співвідношення.

49. Необхідність методологічної підготовки фахівців у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

50. Поняття наукового твору.

51. Форми наукових праць: тези доповідей, наукові статті, монографії, дисертації.

52. Загальні вимоги щодо написання наукового твору.

53. Етапи підготовки наукового твору.

54. Структура наукового твору.

55. Особливості написання наукових статей.

56. Дисертація як форма атестації наукових і науково-педагогічних кадрів.

57. Спеціалізовані вчені ради по захисту дисертацій.

58. Оформлення і подання дисертації та матеріалів захисту до МОН України.

59. Пошук інформації в процесі наукової роботи.

60. Зміст та етапи інформаційного пошуку.

61. Визначення теми інформаційного пошуку, а також його хронологічних, мовних та географічних меж.

62. Джерела пошуку інформації, їх класифікація.

63. Джерела первинної та вторинної інформації.

64. Характеристика масиву інформаційних матеріалів.

65. Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках.

66. Потенціал електронних засобів пошуку інформації.